

Učitelé chtějí víc využívat technologie. Chybí jim ale potřebné nástroje i podpora, ukázal výzkum.

- Většina zapojených učitelů používá technologie ráda a chce je více zapojovat do výuky
- Pouze třetina učitelů na základních školách má k dispozici vhodné platformy pro distanční výuku jako jsou Google Classroom nebo MS Teams
- Polovina pedagogů se setkala s podváděním pomocí mobilu nebo chytrých hodinek
- Útoky na školní počítačové sítě potvrdila čtvrtina jejich správců. Rizikem jsou i nezabezpečené USB porty

Moderní informační a komunikační technologie hrají ve vzdělávání důležitou úlohu. To potvrdila i letošní koronavirová krize a s ní spojený nucený přechod z prezenční výuky do on-line prostředí. Společnost O2 společně s Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci uskutečnila od února do června 2020 unikátní výzkum **Český učitel ve světě technologií** mezi dvěma tisíci českých učitelů. Cílem bylo zjistit, jak se učitelé základních a středních škol staví k využívání technologií ve výuce, s jakými nástroji pracují a zda jsou technologie na školách používány bezpečně.

Technologie ve výuce

Pohled učitelů na zavádění moderních technologií do výuky je poměrně optimistický. Většina pedagogů (85 %) uvádí, že je používá ráda a je připravena na jejich účinnější zařazení do praxe. „Učitelé se shodují, že současné školství vzdělávací technologie pro podporu výuky potřebuje,“ říká Kamil Kopecný z Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. „K efektivnímu fungování jim ale často chybí kvalitní počítače, potřebný software a hlavně jednotná vize a podpora ze strany vedení školy,“ dodává Kopecný.

Učitelé ke své práci využívají celou řadu technologií. Pro komunikaci se žáky nejčastěji volí e-mail, webové stránky školy nebo mobilní telefon (volání, SMS, MMS), z komunikačních aplikací pak preferují WhatsApp (26 %) nebo Facebook Messenger (24 %). Své místo mají v komunikaci také školní

informační systémy, mezi kterými dominuje systém Bakaláři (59 %), Škola OnLine (12 %), Edookit (7 %) a EduPage (7 %).

Během jarních měsíců se také ukázalo, že neoptimálnější pro výuku, testování a komunikaci učitelů se žáky jsou komplexní e-learningová řešení (např. Google Classroom, MS Teams, Moodle). Ta nabízejí mix různých funkcí, které mohou v rámci vzdělávání na dálku uspokojit maximum potřeb, a to jak ze strany učitele, tak ze strany žáků a rodičů. Většinu z platforem je možné používat prostřednictvím internetového prohlížeče, smartphonu nebo tabletu. *„Na základních školách je přitom používá v omezené míře pouze třetina pedagogů, na středních dvě třetiny z dotázaných,“* vysvětluje Kamil Kopecký. Nejčastějšími technologiemi, které učitelé ve výuce (nebo pro její realizaci) používají, zůstávají tiskárna s kopírkou (77 %) a interaktivní tabule (67 %). Pouze každý třetí učitel zapojuje do výuky tablet. *„Evergreenem zůstává překvapivě i meotar – pro výuku ho stále využívá 5,5 % dotázaných,“* diví se Kopecký. Pokud už učitelé moderní nástroje využijí, je to nejčastěji pro promítnutí krátkého edukačního filmu (87 %) nebo prezentace (85 %). Zhruba 29 % dotázaných uvedlo, že technologie byly využity proto, aby vzdělávací obsah tvořili sami žáci.

Nová éra taháků a opisování

Technologie mají ve škole celou řadu benefitů, ale stejně tak mohou být i zneužity. *„Téměř polovina dotázaných učitelů potvrzuje, že žáci využívají moderní technologie i k podvádění a opisování,“* vysvětluje Kamil Kopecký. Z výzkumu vyplynulo, že nejčastěji se zneužívá mobilní telefon. Žáci v něm mají připravené taháky, vyhledávají si při živém testu odpovědi na internetu nebo fotí zadání testu, které pak s ostatními sdílejí. Stále častější je také švindlování pomocí chytrých hodinek. Jejich zneužití pro opisování potvrdilo 34 % pedagogů. Využití dalších technologií, jakými jsou např. bezdrátová sluchátka do uší, chytré brýle nebo propiska se zabudovanou kamerou, jsou na českých školách spíše raritní.

Školy a bezpečnost dat

Znepokojivé závěry přinesl výzkum v oblasti zabezpečení učitelských počítačů, školní sítě a používání sdílených zařízení. Pouze 45 % učitelů uvedlo, že mají své počítače zabezpečené proti nevhodnému obsahu z internetu. Naopak každý pátý učitel tvrdí, že jeho počítač nikterak zabezpečený není. *„65 %*

správců počítačových sítí nám potvrdilo, že na svých školách nemají ošetřeny přístupy do počítačů z USB portů, a to ani na zaměstnaneckých, ani na žákovských počítačích. To ukazuje jasnou slabinu, přes kterou se dá snadno do školní počítačové sítě nabourat,“ uvádí Kopecký. Čtvrtina správců školních sítí také potvrdila hackerské útoky na jejich školy. Nejčastější jde o DDOS útoky či ransomware.

Jak školám pomoci?

Přestože mají učitelé k moderním technologiím pozitivní vztah a rádi by je do výuky více zapojovali, postrádají pomoc na několika úrovních. Chybí jim metodická podpora, chtěli by se v této oblasti více vzdělávat a mít příležitost sdílet zkušenosti. „*Prostřednictvím našich každoročních výzkumů se snažíme identifikovat aktuální rizika a potřeby v rozvoji digitální gramotnosti a následně je pomáhat řešit,*“ říká Marie Mališková, CSR manažerka z O2. „*Proto jsme nyní náš vzdělávací portál www.o2chytraskola.cz rozšířili o část zaměřenou na využití digitálních technologií ve výuce,*“ dodává Mališková. Právě tam učitelé najdou rozsáhlý vzdělávací obsah včetně metodik a videí. Zároveň nově otevíráme samostatný portál pro učitele a odborníky, jehož součástí je i diskusní fórum pro sdílení informací, inspiraci a vzájemnou pomoc.

Co se týče přípravy na povinnou distanční výuku, chybí učitelům jednotná koncepce i jasné pokyny ze strany vedení školy. „*Stále se setkáváme s pedagogy, kteří tápou a neví. Během jarní pandemie postrádali jasné zadání, jak s žáky pracovat. Dětem z jedné třídy proto někteří pedagogové zadávali úkoly e-mailem, jiní přes Whatsapp a další zase zveřejnili zadání na webových stránkách školy,*“ přibližuje Mališková situaci na mnoha základních školách v Česku. Aby školám co nejvíce ulehčil s přípravou a možným opětovným přechodem na distanční formu výuky, připravil operátor O2 v rámci programu O2 Chytrá škola ucelený webový portál www.ucimesenadalku.cz, na kterém najdou učitelé i ředitelé škol vše potřebné pro zahájení výuky na dálku. „*Na jednom místě se dozví všechny informace o možnostech a nástrojích distančního vzdělávání, tipy na další užitečné nástroje do výuky i jednoduché návody, jak všechny možné programy nainstalovat,*“ dodává Mališková.

Více informací naleznete na www.o2chytraskola.cz

Kompletní výzkumná zpráva **Český učitel ve světě technologií** je ke stažení [ZDE](#)

